

De Raad

Sociaal Domein
Beleid Sociaal Domein
Domein Maatschappelijke Ontwikkelingen
Jeugd en Onderwijs

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
Fax (070) 326 10 10
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Actieplan Preventief jeugdbeleid

datum
bijlage(n) -

1. Inleiding

Alle jeugdigen verdienen een positief opgroei- en opvoedklimaat waarin zij zich vrij en in veiligheid kunnen ontwikkelen en kunnen opgroeien tot verantwoordelijke, zelfstandige, zelfredzame en maatschappelijk betrokken volwassenen¹.

Het versterken van het gewone opvoeden en opgroeien is ook de eerste ambitie in de Regiovisie Jeugdzorg Haaglanden 2021-2026 en heeft een belangrijke plek in onze lokale uitvoeringagenda. We willen dat de Rijswijkse jeugdigen en ouders een interventie en/of ondersteuning krijgen die:

1. snel beschikbaar en toegankelijk is;
2. vanuit hun eigen leefomgeving, zo dichtbij mogelijk is;
3. zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig is;
4. waar mogelijk gericht is op het gezinssysteem van de jeugdige;
5. gericht is op zelfredzaamheid en eigen kracht van de jeugdigen en opvoeders.

Uw raad heeft op 14 februari jl. in een oordeelsvormende sessie gesproken over de reikwijdte van de specialistische jeugdhulp en de kansen die preventie biedt voor normaliseren. In de onlangs vastgestelde Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028² wordt dit ook als centrale opgave genoemd: Jeugdhulp moet beschikbaar zijn voor jeugdigen en gezinnen in de meest kwetsbare situaties. En niet elke hulpvraag behoeft een zorgantwoord.

Preventie heeft daarmee naast een kwalitatieve doelstelling het doel om kosteneffectief te zijn en uitgaven in de jeugdzorg te verminderen/beperken.

In de kadernota Jeugd en Onderwijs (RA 21 069) hebben we een actieplan Preventief jeugdbeleid met verbetermaatregelen aangekondigd. Om tot een actieplan te komen hebben we Radar, een onderzoeks- en adviesbureau met veel kennis van het sociale domein, gevraagd onderzoek te doen naar de samenstelling en effectiviteit van ons preventieve aanbod. In deze raadsinformatiebrief (RIB) informeren we u over de uitkomsten van dit onderzoek en over het vervolgproces.

¹ Bron: Kadernota Jeugd en onderwijs (2022) RA 21 069

² Bron: VWS (2023). *Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028*. Gedownload op 22 juni 2023 van www.voordejeugdenhetgezin.nl

2. Uitkomsten onderzoek Radar

Ons totale aanbod van interventies³ is over 2022 in kaart gebracht in een sociale kaart en verdeeld in universele, selectieve en geïndiceerde preventie⁴. Radar heeft vervolgens onderzoek gedaan naar de samenstelling en effectiviteit van dit aanbod. Om tot concrete bouwstenen voor het actieplan te kunnen komen, heeft Radar ook het huidige beleid in beeld gebracht. Radar heeft spiegelgesprekken georganiseerd met verschillende (subsidie)partners om ervaringen met het huidige beleid op te halen. Radar heeft op 5 juni een eindrapport opgeleverd en kwam daarin tot de volgende bevindingen:

Huidig aanbod in beeld

- Er zijn 51 interventies⁵ ter voorkoming van opvoed- en opgroei problemen onderzocht die door ons worden bekostigd;
- De interventies zijn gelijkmatig verdeeld over de verschillende leeftijdsgroepen;
- De meeste interventies (32 van de 51, 64.5% van het budget) richten zich alleen op jeugdigen, niet op hun opvoeders;
- Het grootste deel van de uitgaven wordt besteed aan het selectieve aanbod, daarna volgen het universele en het geïndiceerde aanbod;
- Er mist met name aanbod op de thema's jeugdcriminaliteit/radicalisering, middelengebruik en pesten/uitsluiting;

Kwaliteit en effectiviteit van ons aanbod

- Van de 51 onderzochte interventies zijn er acht opgenomen in de databank Effectieve jeugdinterventies van het Nederlands jeugd instituut (Nji). Negen interventies staan weliswaar niet in de databank maar lijken in grote mate op interventies die er wel in opgenomen staan;
- Er wordt weinig gerapporteerd door onze partners over cliënttevredenheid. Wanneer de tevredenheid wel is onderzocht, was het resultaat positief;
- Resultaatgerichtheid kan beter: er is geen eenduidigheid in na te streven doelen/indicatoren;
- De preventieve trajecten zijn vele malen goedkoper dan die van specialistische jeugdhulp. Zo liggen de gemiddelde kosten voor de preventieve interventies tussen de €100,- en €2.380,- per jeugdige. De kosten voor een traject specialistische jeugdhulp (bijvoorbeeld product gezinsbegeleiding) kost €7.499,- per traject. Indien we met de trajecten onze doelen bereiken, dan is de kosteneffectiviteit goed.

Sturing en monitoring

- De doelen die de gemeente heeft opgesteld voor het preventief jeugdbeleid en het bijbehorende aanbod, zijn helder en passend.
- De gemeente heeft haar doelen nog niet uitgewerkt tot meetbare indicatoren. Daardoor kan nog niet worden vastgesteld of met het huidige aanbod de doelen worden bereikt.
- Opdrachtnemers en subsidiepartners leveren een jaarverslag en verantwoording aan bij de gemeente. De verantwoordingen zijn wisselend van aard en kwaliteit.

Samenvattend

Het onderzoek van Radar laat zien dat we het als gemeente goed doen, maar dat het beter kan. Het huidige aanbod is nu nog teveel gericht op de jeugdigen zonder de context van de jeugdige (gezin/ouders) hierin mee te nemen. Daarnaast zien we dat we aanbod missen. Ook ten aanzien van de ingezette interventies zijn nog verbeteringen op kwaliteit mogelijk. En ook op sturing en meetbare indicatoren is nog een slag te maken.

³ De preventie van opvoed- en opgroei problemen goed organiseren is een opgave van zowel het domein van maatschappelijk ontwikkelingen (gericht op alle inwoners) als het sociale domein (gericht op jeugdigen en ouders met een ondersteuningsvraag). De interventies voor jeugdigen en ouders vanuit de beide domeinen zijn meegenomen in de sociale kaart en in het onderzoek van Radar.

⁴ • Universele preventie: richt zich op alle jeugdigen en hun opvoeders, bijvoorbeeld een klassikaal lesprogramma voor het aanleren van sociale, emotionele en morele kerncompetenties.

• Selectieve preventie: richt zich op groepen jeugdigen en opvoeders met een verhoogd risico op problemen, bijvoorbeeld een online groepscursus voor jongeren met een ouder die psychische of verslavingsproblemen heeft.

• Geïndiceerde preventie: richt zich op individuele jeugdigen en opvoeders met een verhoogd risico op problemen en jeugdigen en opvoeders met een beginnend probleem, bijvoorbeeld een cognitief-gedragstherapeutische interventie voor kinderen en jongeren met een negatief zelfbeeld.

⁵ Daarbij kunt u denken aan collectieve interventies als gastlessen op de scholen en De ontdekkers maar ook aan geïndiceerde interventies zoals MEE integrale vroeghulp en de Voorleesexpress.

3. Vervolgtraject

Op basis van de bevindingen en aanbevelingen van Radar stellen we in de tweede helft van 2023 samen met inwoners, maatschappelijke partners, onderwijs en Adviesraad Sociaal Domein een actieplan met uitvoeringsagenda op.

Hieronder geven we schematisch de planning weer.

Tijdspad	Actie
juli- nov 2023	Komen tot actieplan/uitvoeringsagenda samen met inwoners, maatschappelijke partners, onderwijs en adviesraad sociaal domein
juli-nov 2023	Organiseren van benodigde randvoorwaarden, o.a.: - Programmastructuur - Financiële middelen o.a. aanvraag SPUK-regeling⁶ - Beschikbaar maken personele capaciteit - Communicatieplan - Werkwijze voor monitoring resultaten
12 oktober 2023 (onder voorbehoud goedkeuring presidium in augustus)	Beeldvormende sessie met de raad
12 dec 2023	Raad wordt geïnformeerd over het actieplan
vanaf 2024	Start uitvoeren actieplan
vanaf 2025	Jaarlijkse voortgangsrapportage aan de Raad

In dit actieplan zullen we inzetten op beter en sluitend aanbod, verbetering van kwaliteit en effectiviteit van het aanbod en tot slot zetten we in op betere sturingsinstrumenten en meetbare indicatoren. We nodigen uw raad na het zomerreces uit voor een beeldvormende sessie om mee te denken en aanvullende kaders mee te geven voor het actieplan jeugdpreventie.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

H. Sahin

Bijlage(n):

⁶ Op 8 februari jl. is de brede Specifieke Uitkering (SPUK) gepubliceerd in de Staatscourant (nr. 4245) ten behoeve van het bevorderen van gezondheid, sport- en beweegstimulering, cultuurparticipatie en het versterken van de sociale basis door gemeenten in de periode 2023-2026. De aanvraag voor deze uitkering is door de gemeente Rijswijk in maart 2023 gedaan op alle onderdelen van de SPUK. In het 4^e kwartaal van dit jaar ontvangt de Raad een RIB over aanvraag SPUK voor de komende jaren volgt. Bepaalde maatregelen uit dit actieplan preventief jeugdbeleid kunnen daar in worden meegenomen.